

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE

Szerda

41. szám.

Pest, június 6-kán 1849.

E lap megjelenik minden este, vasárnapot kivéve. Előfizetés mai naptól december végeig Budapesten házhozhordással 5 fr., vidékre postán borítékban 6 fr. p. p. Hónapos előfizetés csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el. Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban (Országuton, Kunevalderház) és minden postahivatalnál. Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. — Egyes szám 3 kr. pp.

E lapok szerkesztőségét holnaptól kezdve ismét Pálfi Albert veendi át.

S midőn alólt az ideiglenesen s csak a pillanat követeléseinek hódolva választott pályáról lelép: el nem mulaszthatja, e lapok tisztelt olvasóinak köszönetét nyilvánítani.

Gaal József.

Pest június 6. 1849.

Tegnap esti 6 óra körül megérkezett KOSSUTH LAJOS s vele hazánk kormánya.

Nem láttunk még egyszerűbb ünnepelet, nem kevésbé mesterkéllet, nem tisztábban demokratust. Nem volt itt elkülönözve néző és résztvevő, mindenki látszik érezni, hogy e napban magának is van része. A roppant népség, melly a legszélesebb utcákon is nagy hosszan fulladásig kíséré a szabadító kocsiját, csak érte s általa látszott e perczben élni.

Igy ment ő végig a város nagy részén magasztosan derült arccal, mellyen olvasható volt rendíthetetlen bizodalma ezen annyit szenvedett haza végdiadalmában, olvasható a készség, mindent áldozni érte s nemzetéért. S a nép buzgón hiszi ezt is azért üdvözlé őt lelke legszentebb érzelmeivel nem mint pusztá embert, hanem mint isten, a szabadság nagy istene küldöttjét.

S imádkozni fog e nép, hogy KOSSUTH LAJOS évek hosszú során át láthassa e fővárosból, olly forrón szeretett hazája felvirágzását.

KOSSUTH LAJOS.

El nem mulaszthatjuk az olvasó közönséget egy igen érdekes, most hazai nyelvünkre Horárik által fordított röpiratra figyelmeztetni, melly Kilián György egyet. könyvárusnál váci utcában jelent meg, ezen czim alatt: Szózat Némethonból a Habsburgház és Kossuth Lajos felől.

Mondhatjuk, hogy szellemdűsb jellemzést a hitszegő Habsburgház felett alig lehet képzelni, mint a szerző (Mayer) azt ritka élénk előadása által tanusítja. Milly jótékony a hatás, mellyet ezen igaz s valódi szempontból felfogott állásunk anynyi rágalom és koholmány után a külföldön tesz! Szivreható, mit Mayer lángolón szeretett Kossuthunkról mond; jellemző lelkes szavai reánk annál mélyebben hatottak, minél közelebb állunk mi azon férfihoz, a kire a mindenható olly nagy mű kivitelét bizott, mellynek üdvös eredményétől nem csak a mi, hanem azonkívül még sok milliók boldogsága függ. Noha Európa monarchicus állományai tán soha jobban nem vehették észre, hogy az uralkodók az absolutisticus rendszertől el nem akarnak válni, és hogy ő felségek az alkotmányokat csak szavakban, de tett-

leg föntartani nem akarják; a népeken majd mindentíly lankadság volt észrevehető, hogy az absolutismus, zsoldosai által segítve, a harcra készületlen népen annál könnyebben győzhet. Kossuthnak a népek istenétől azon óriási s dicső feladat jutott, hogy hősiés magyar népünket s általa minden szabadságszomjas népeket hosszú álmaiból ébreszsze fel, s hogy ő ezen nagy időben egész Európának szabadságdiadalát vihassa ki. De halljuk próbául említett röpiratból, mit mond a szerző Kossuthról, a népszabadság ezen nagy profétájáról!

KOSSUTH LAJOS Európában az egyetlen jellem, ki színtolly nagy, mint a jelenkor; egyszersmind az egyetlen, ki a népet forradalomra riasztani tartandólag lelkesíteni és állhatatosan a legnagyobb áldozatok között, hatalmas kézzel a magasztos czélok felé vezérteni tudja.

Kossuth a magyar szabadságnak nemtője. Oltalmazólag s mentőleg, harcok és diadalok ösvényén vezet-i népét teljes önállósághoz, és évszázadokra szilárdítván meg a megmentett népet számtalan szorongatás és kiszenvedés után: bizonyára szerzend boldog, biztosított, becsületteljes, független lételt a nemzetnek. De azoközben, míg ez neki sikerül, vetélyalmát hajit el egyszersmind a fejedelmek zárt körébe, és más népeknek, legelől pedig a lengyeleknek, németeknek, olaszoknak új bátorságot, lelket és erőt ad a forradalomra, mellynek pályája nem végződik előbb, mint mikoron a monarchiát egész közép Európában megbuktatja. Hagyjátok csak Kossuthot egyetlenegy eldöntő csatát megnyerni, és az ő példájának rettentő hatása forradalom elleni viszonyokra azonnal olly mértékben fog nyilatkozni, mellynek nagyságát mi jelenleg el sem képzelhetjük. Akkor sáppadnak el a koronák az ő ragyogásukban, és Kossuth, mint a szabadság és megváltás hőse, halhatatlankodni fog az örökkévalóságon át a dicsőség fényében.

Földényi.

Veszprémmegyéből, majus 30-án.

Biz édes Marciuskám furcsa kosztosai vannak mégis ennek a jó istennek, nézd csak s bosszonkodjál! Majus 26-ki bizottmányi gyűlésben a többi közt szeretett kormánybiztosunk által előadatott: miszerint ő a tisztviselőkkel meg van elégedve, és így bator csupán tőle függne őket hivatalukban megerősíteni, mindazáltal kész a dolgot discussio alá bocsátani, minek bizony új tisztújítási határozat lett eredménye. — „Az lehetetlen“ mondának a táblabírák! „az lehetséges“ mondának a nemtáblabírák; és így lón. — Mert

a gyűlés legnagyobb része zajgó hangon de értendő kifakadással nyilvánítá némelly tisztviselők elleni bizalmatlanságát; azonban mind ez figyelemre sem méltatott, sőt jól tudván böles táblabíráink: hogy nem minden vétek bizonyítható, egy némelly polgártársunkat azzal hangolták le, miszerint nevezzenek tényeket és személyeket, mi magában igen csiklandós levén, senki a fülét sem merte jó soká billenteni és csináltak ismét némelly tekintetes urak gyönyörűséges arczokat. — Azonban mégis találkozott két elhatározott egyén, kik nem félték darázs-fészekbe nyulni, nyilvánítván: hogy a többség hangulata nyomán legczélszerűbb lesz új tisztújítást tartani, habár csak 23 van is a megdicsért tisztviselői kar igen jeles egyéniségei közt ollyan, kik a zsarnok uralom alatt viséletüknél fogva a közbizodalmat nem bírják, hogysem itt specialitás és személyek felett inquirálgassunk, minthogy azzal bizalmat szerezni ugy sem lehet, és lón határozat mint fenebb íram. Ugyanekkor 29-re ismét ülés hirdettetett, mi azonban nem tudom mi okból másnap tartott meg, mire a vidékről igen kevesen, s ezek is csak véletlen jelentek meg, itt indítvány tétetett „hogy az új tisztválasztást eszközölő bizottmányt jó volna egy kissé szélesebb alapra fektetni,“ illetőleg kissé reformálni, hogy így a tisztikar egészen a közbizalom kifolyása leandjen, ez azonban elvettetett a bizottmány által. — ugy-e bizony szép dolog, mikor az ember maga felett határozhat, és így a tisztújításból is alkalmasint prodiibit ridiculus mus. Majd megírom. De bezzeg ezen ülésben volt csak a haddelhadd, látva ugyanis a circumspetusok, hogy többségben vannak, mert hiszen kevés számnak is van többsége, felültek vesszőparipájukra, mellyen az első ülés óta szüntelen lovagolnak; mellüket döngetve nagy szavakban adták elő: 1-ször. Az illyen hősök, értvén a bizottmány és a tisztválasztás indítványozóit, veszély idejében nem jöttek a tanácsukkal, hanem most már tudják a tisztikart mocskolni, piszkolni olly emberek, kiknek nincs mit veszteni. 2-ször. Hogy csupán két szó emelkedett a tisztviselői kar ellen, és így nem kellett volna a főispánnak az új tisztválasztást határozatul kimondani. 3-szor. Szerénytelenség volt azon napon, midőn a főispánok legjelesbiké, azok példánya köztünk való megjelenésének örülünk kellett volna, új tisztválasztás előhozásával a napot keresíteni, annál is inkább szerénytelenség volt, minthogy a főispán a tisztviselők iránt megelégedését nyilvánította. Egy negyedik, isten bocsássa meg bűneit szegénynek, a tisztválasztásra a nemeseket kizárólag akarta szavaztatni, így magyarázván ő kegyelme a népfenséget. Bocsásson meg nemes barátom! többé bortól kábult nemes uraknak puszigatásával főbíró nem lehet-

tünk, mert a szentgáliak is nagyon megbánták már, hogy egy bizonyos főbíró kecségető-fenygető szavaira a szépséges Ferencz József császárnál a lótt vadakat Ollmützbe a régi mód szerint hódolatuk jeléül felcipelték. Egy másik plane, ki az octroyrte Verfassungba félig szerelmes volt legcélszerűbbnek találta: hogy a jelen tisztviselői kar is, mint ilyen, szavazhasson az új tisztválasztáskor, hogy annál bátrabban dallikázhassa; „Legyen úgy, mint régen volt: A tisztviselői karban ne változzék egy csep fölt.” — Értjük tekintetes szolgabíró ur!

És csak képzeld édes Marcziuskám, te a szabadságnak első nagy napja, a jelenvolt kevés forradalmiak nem is haragudtak, és ezt petimusque vicissim, midőn ezennel egy nagyobb és részrehajlatlan közönség előtt van szerencsém találkozni: scripta manent. Az

1-ső szám alatt fölhozottakat declamáló urnak kár volt, hogy olly igen apprehendálni méltóztatott, és minek volt hős-névvel másokat gúnyolni akarni? mert eliheti ön, hogy olly emberek ellenében, kikről a mese szól, nem igen folyamodunk olly hősi elszántsághoz, képesek levén igénytelen hazaszeretetünk érzetében bárkinck is szemébe nézni; s ha pedig 'szájhóst méltóztatott érteni, tessék e czimet magának tartani. Hiszen e czimtól az első bizottmányi ülésben előadott ömlengő autohistoriája még nem egészen mentesítette ám önt, miből ugyancsak megértettük, hogy a magyar még koránsem ugrotta ám át az árkot, mert azt ön vagy tiszszor ismételte. Igaz, hogy az ostromállapotban tanácsosal elő nem álltunk: de ugyan hogy lehet azt józan ésszel igényelni a hivatal nimbú sán kívül álló egyesektől akkor, mikor az egész testület tenni mit sem mert, hogy merészelt volna akkor egyes ember tanácsosal fellépni egy bizottmány irányában, mellynek több tagjait a közvélemény elég hangosan delátoroknak, spiczliknek kiáltott ki, hogy lehetett volna feltenni, hogy egy legüdvösebb tanácsot elfogadjon egy bizottmány, melly minden lépésre hivatalos rendelést vár? egy bizottmány, melly azonnal felsikolt és hadat üzen, mihelyt valaki a közvéleménynek nevet adva kimondani merészli: hogy bizon vannak choleraszindr emberek is benne — s t b. kikben nincs bizalom anynyi, hogy tovább is tisztviselők maradhassanak ennél többet pedig ki sem mondott, mit mindenkinek el kell ismerni, ki hazudni nem akar. — Ez tehát az a nagy mocskolás, piszkolás? vagy olly kényes nebánts-virág az a tisztviselő-kar, hogy annak egy inanis tagját sem szaba érinteni a nélkül, hogy az egész sértve ne érezze magát? Oh! oh! de sajnáljuk! ugyan miért is nem méltóztatott ama híres nevezetes fáklvás ablakexpeditio alkalmával is valami óvást nem tétetni a jegyzőkönyvbe: hogy senki Szentgáli, vagy Kocsí-Horváth ó nagyságának ablakját be ne merje törni, mert ezáltal az egész tisztviselői kar s az egész bizottmány sértve érzendi magát. Azután kérdjük, nem esélyesebb, ildomosabb, békitőbb parlamentarior modor volt-e, új tisztválasztást és a bizottmánynak a népfenség alapján reformálását sürgetni csak általánosán, mint sem azt mondani a közvélemény nyomán: Szentgáli-Cserenyés, Balassa, Szabó Antal, Solyomvári, K.

Horváth sat. sárga-feketék, ezek helyett nevezzen másokat a kormánybiztos, mert hiszen az általános tisztválasztásnál is ezek ki-, a közbizalmu férfiak pedig ben fognak maradni, mi egyedül volt a cél.

Hogy pedig elvtársaim azért beszélnek olly könnyen, mert veszténivalójuk nincs, sok illy nyomorult invectivákra bizony nem tartjuk érdekesnek felelni, mert azt már az utósó kályhafűtő is tudja, hogy a hazaszeretnek nem criteria a gazdagság, tessék alispán urnak e részben egy kis összehasonlítást tenni dicső Kossuthunk és h. Eszterházi közt. Bizony bizony kár volt a közvélemény ellen olly élethalálharczot víni, jobb lett volna biz e helyett Veszprémben a magyar pénz kelendőségét megparancsolni, hol némely gazemberek azt maig sem akarják elvenni, hanem ugy halljuk, hogy szeretett kormánybiztosunk egy illyen jó madarat amugy igazán rendre utasított. Pedig hej de sok van illyen; halljuk, a nemes káptalan sem jobb a diákné vásznánál.

A 2-dik szám alatt mondottak egy jelentéktelen nagyságos urnak szavai. Hát nem méltóztatik tudni: hogy Magyarhonban a többség hozza a végzést, s hogy a többség ellen két ember szavára végzést hozni nem lehet a bizottmányban? Azt is halljuk: hogy ó nagysága egy ülésben: egy szót azzal akart hallgatásra bírni, mivel még Veszprémmegyében nincs kipublikálva. Éljen az egyenlőség! Igaz, hogy a koronás főkre jelenleg a kutya sem hederit, de ha ó nagyságának fenntebb idézett ignorantiáját a világ megtudná, mit mi most elhallgatunk, bizony nem fog csudálkozni, hogy a királyok megbuktak, ha illyen tanácsosaik voltak. Azonban ó nagysága e részben egészen ártatlannak mondatik, mert tanácsot töle soha nem is kértek. Ó nagyságához méltó magas körökből szivárgott hozzánk le a hír: hogy egy nem sokára tartandó bizottmányi ülésben egy hódolati oklevelet kell aláírni ó felsége Miklós czárnak, majd tudtára adjuk nagyságodnak, addig ne méltóztatassék ide fáradni, addig is maradunk alázatos szegény szolgája, ha ugy tetszik. — Jó éjt.

A 2-dik szám alatt mondottakra hozzá fordulunk, te dicső helyettes órnagya a veszprémi nemzetőröknek, ki hazaszereteted kitörő hevétől fellángolva azt ígérted, hogy kardodat addig szegre nem akasztod, míg egy ellenség lesz a magyar hazában hozzád fordulunk, te méltó ügyvéde a déghi országszerte híres hazafi Festetitsnek, méltó főnöködnek, ki 2000 p. frt magyar pénzjegy helyett fél annyi ausztriai jeggyel megelégedett, érti az ur? Solyomvári ur gyönyörűséges mákvirág, ki karjait keresztbe téve, kiczizomázott sima pofácskáját comical situatióba vevén, ostoba crimasokkal, neveltségig pöffeszkedő mimicával, nyomorult, velőtlen handabandájában szerénytelenségről mer szólni azok ellen, kik az új tisztválasztást sürgették, risum teneatis. Ugyan tekintetes táblabíró ur! mi szerénytelenség van abban: azt, mit a nagy többség érthetőleg ugyan, de nem épen formulázva inditványoz és később egészen magáévá is tesz, érthetőleg megmagyarázva kimondani? Mi szerénytelenség van abban, ahhoz szólni, mit az elnök önkint discussio alá bocsát? meg nem foghatom, hanem azt tudom: hogy egy igen számos bizottmányi tagokból álló, s előre kihirdetett ülésen, egyetlen egy ellenmon-

dás nélkül hozott határozat ellen egy más kis improvisált ülésen magát expectorálni, ez olly szemtelen impertinentia, melly csak olly emberhez férhet, ki előbb dicsőséges órnagy, azután a császáriakkal bruderezik, most meg a magyar tiszteknek nem áll, nem pirul alkalmatlankodni, azzal mentegotvén szemére vetett schwarzgelb viseletét a császáriak iránt: hogy a császári tisztetek ugyan házához, de nem az ó, hanem egy nála levő szegény stán ártatlan, kisasszony kedvéért jártak, olly emberhez, ki midőn a császáriakkal kártyázott, és az új kártyák kártyához szokott kezéből sebesen osztatnának, elég gyalázatos volt azt mondani: „So wie die Karten, laufen die ungrischen Insurgenten, ki a magyar honvédeket szüntelen gyalázta, ki most is legpontosabban tudja a császáriak szerencsés constellatiót, rossz hírekkel mindig, jóval soha sem bővelkedik. Illyen ember merhet csak egy komoly, érett, katonás férfinak, mint derék főispánunk, szemébe hízelni, mintha az illy nyomoru szolgáltek silány dicséretükre szorult volna, pedig irva van: „Encomium virtutis in ore helluonis satyra est.” Lejárt már az idő, midőn a táblabírák a mondvakészült hazafiaknak érdemei felett dictióztak, a dicséret most öntudatban van, mi nem szorult olly szószátyárkodó orátorokra. Majd még egy külön cikkben bemutatom e gyönyörű madarat a közönségnek bővebb ismertetés végett, mivel már az amnestia ki van mondva a gyávákra és sokszíntekre; e téren kell őket lakoltatni, ha már egy golyó és lövet puskaporra nem érdemesítették; emberünknek pedig a közvélemény előtt már csak azért is bűnhődnie kell még többször is, mert ama nevezetes ablakexpeditiónál ennek még ablakjait sem törték be, mint más becsületes schwarzgelbekét; elgondolható édes Marcziuskám, milly derék legény ez, kinek véleménye minden formát felvesz, viselete minden kerékvágásba illik; ki nem becsülne illyen embernél többre egy legmegcsontosultabb pecsovitselvű állhatatos embert? hic tamen vivit, imo etiam in senatum venit, és illy ember nem pirul szerénység mellett illemoktatóul fellépni. Különb sajnáljuk emberünket, mert gyönyörűséges nagyságos hitves párját a sárgafekete láz annyira elgyengítette volt, hogy előtte a világért sem volt szabad megmondani a eselédnek, sőt nekik mindig tagadni kellett, ha ó nagysága állította is, hogy jönnek már: „az ungrische hundok”, mert különben szörnyet halt volna; mióta az oroszok jönnek — ugy mondják — a kis nagysádka szembetűnőleg jobban érzi magát, szive dobog előre, ha ismét sugni fogják neki a császár katonai: nagysád szép, szebb mint bár melly 16 éves barna kis lány.

Igaz, a kormánybiztos a tisztviselőket megdicsérte, de mivel Veszprémtől távolléte óta azok közül némelyek csakugyan kimutatták foguk felerét és a nehéz napokban csak a jelenvoltak tudhatják, ki volt ember a gáton és ki állta ki a próbát? azért igen helyesen tette az esélyes kormányférfi, hogy a tisztválasztást discussio alá bocsátotta. Hogy pedig a tisztviselők a honvédeknek pontosan kiszolgáltattak mindent, midőn megyénkben voltak, igen szép! Ugy de a császáriaknak sincs ám e részben semmi panasza, sőt

dicsőretekkel halmozzák el Veszprémmegye pontosságát, pedig ugyancsak kellett ám sok kocsi a komáromi sánczokhoz! ergo Null von Null geht auf. Végre valamint a rozsa a jóknak dicsőretekében, ugy a jók a gonoszok gyalázatában nem részesülhetnek. Mezőföldi.

Duna-Pentele majus 30. 1849.

Kedves barátom Marcius!

Azt hiszem, hogy egy kis tért, mit máskor sem tagadtál meg tőlem, most is igényelhetek soraimnak, annyival inkább: minthogy kebellázító hunczfutériának, halhatatlan gazzságu, s fekete-sárgaságos opemirigyes betegségére foglak figyelmeztetni: nem azért, mintha kigyógyulhatónak hinném ezt a fekete-sárga Pilátust még a gyönyörűség szép dupla mák-virágoknak kigöngyölt bűvös hatású levegője által is, és nem is azért, mintha rá kívánnék ijeszteni, az illető törvényszék előtt bevádolásokkal, vagy emlékeztetni akarnám Durcsák János polgártársának megérdemelt dicsőséges halálára; koránsem: mert a kóros nyavalya magneticus simogatás által legyezgetve büntetési rendszerünk tulnyomó szigorútlansága által gyökeresen ki nem gyógyítható; ennél fogva a dolgot a maga eredetiségéért mondám el csak, erős notabenebe — téve mindamellett, hogy ennek a minden jézsuitáknál nagyobb jézsuitának neve hallására el álmélikodjék minden jó lélek, hogy találkozik még a 19. század köllő-közepén catholicus lelkész, a ki megvesszősztatés és megkorbácsolással fenyegeté hieit, ha a fenséges császár mellett tartott épületes tanításaira meg nem jelennek; és a ki szinte most is, midőn már külvált hatalmasság, végkép elszakadt tartomány vagyunk Austriától, rémképekkel ijesztgeti felekezését, hogy megálljatok ti rebellesek, hiszen jönnek a muszkák és még öt hatalmasság (de hogy kik, azt nem tudom) hogy boszut álljanak rajtatok a kedves ifju Sepediért; kiirtván benneteket tövestül, hogy még csirája sem maradjon a ti rebellis nemzetségeteknek. Sokat, igen sokat irhatnék még viselt dolgairól ezen sárga-fekete republicánusnak, de elég legyen ennyi mára; a neve, becsületes neve ezen jó madárnak Zalay, duna-pöntölei lelkész, (candidatus fejmegyei püspök.)

Sebestyén Tivadar.

Önvédelmi szó kénytelenségből.

Egy somogyi ismerősöm, ki egyébiránt democrata kalappal fedi azoa tagját, mellynek velejében a rögzött aristocraticus gögök pöffedeznek, e lapok tegnapi számában fölajdul, s meggyém nevében és rovására, annak jelenlegi kormánybiztosa, Noszlopi Gáspár fejére irgalom nélkül rá önti azon méregtajtékot, mellyet a somogyi, világszerte legdölyfösebb aristocrazia, három hóalatt, magas ajkaival összefűtt. Se lo v a g i a s mulatsága közben, engem, szegény somogyi parasztot is felkarol aristocraticus kegyeibe, ő, kit életemben csak egyszer bántottam meg, akkor is

csak azt mondám neki: hogy a somogyi főjegyzőséget, mellyre ép oly váratlanul, mint befolyásom nélkül kijelöltettem, paraszt létemre elfogadom. Paraszt létemre, mondom, mert isten látja lelke-met, kevesebb rugót az én felfortyant dandym lelkében képzelni nem tudok, mert sem a kérdéses helyet oly magasnak, sem magamat hozzá oly parányinak nem tartom, hogy rá szédelegve kellene felpillantanom.

Somogy kormánybiztosa helyett nem felelek; feleljen a nép, melly körülövedzi, s feleljen az eredmény, melly működését kísérni fogja. De az elibém érdemem nélkül dobott keztyűt, habár kissé finom kézről jó is, paraszt kezemmel megilletem.

Azt mondja az én ismerős földim: hogy a debreczeni Közönyben megjelent somogyi cikket egy utógondolattal irtam, hogy az által Noszlopit a fakóra pátronusommá fölemelvén, idővel tán a fakónak hevederjét én is megoldhatom.

Erre feleletem az: hogy a kérdéses türedék írásánál örömmel ragadtam tollat szeretett szülőföldemről, mellytől a zsarnokság vaskeze elzárt, valahára valami kedveset, bárha hallomás után is, a nyilvánosságnak elmondandó, annyival inkább, mert a Debreczenbe menekült Noszlopiban gyermekkorom egyik játszótársát ölelhetem. S ha meg is történt volna, mint nemes lovagom szeretné, ugy hiszem, a sajtó mindenkor nemesebb faja a korteskedésnek, mint ama demoralizáló folyadék, melly az aristocrazia fénykorában, az én haragos urficskám oldalán függött csutorából kotyogott ki, s aztán a sajtóval mystifikálni nem lehet, mert az igazság előbb, utóbb napfényre jó. De hogy szennyes önérdék, mellyel megtámadom gyanusit, nem vezetett: az tiszta lelkiismeretem kívül igazolja ama tény is, hogy midőn Somogyból az első futár Debreczenbe érkezett, s az új tisztikar neveit velem közölvén, magános találkozásra szólított, mondván, hogy Noszlopitól fontos közölni valója van velem; én a találkozást nem kerestem, s a futárt re infecta visszatérni engedém. S ha megtámadom lelkem tisztaságáról mégis kétkednék, utasítom őt a kormánybiztoshoz írt válaszomra.

Tudtam én, hogy Somogynak, az egykor legbüdösebb aristocraticus fészek nek, föl fognak ellenem kelni sértett darazsak, s i m még ugy szólván csak gondolkodóban valék a lépés felől, már is nekem jött egy anonim fulánk. De hagyján! ha megszárt is, tiszta hazafi keblemen szennyet nem hagy, mert nem talál, ön becsézetemen csorbát nem ejt; és így elviselem.

De van egy igen naiv és gyönyörűségus locus communis ama föltékeny hazafiságu cikkben, mely nevémet, mellyért pirulni aines okom, szerény hallgatással megkiméli, mert ugymond egy szerencsétlen flótás compromittálásához kedve nincsen.

Imo én levezem magylelkű ellenem szivéről a követ, elmondom a nagyszerű compromissiot: hogy paraszt létemre 30 éves élet sanyaru, de mocskotalan napjai után, fáradsággal gyűjtött ismeret s szegénységemtől kitelhető képzettségem érzetében a somogyi jegyzőséget nyugott lelkiismerettel elvállalám. És elvállalám önbecsüzetem sugaltára, melly tán megtámadom privilegizált tehetségei

előtt elhomályosul: de mindenkor elégséges arra, hogy a munkás és becsületes hazafi nevet megszerezze. És elvállalám akkor, midőn Somogynak napja, a közel ellenség vad csordái miatt könnyen beborulhat, midőn a megyei székeken az egykori aristocraticus kék-rózsák épen nem virulnak, midőn a megyei hivatal nem henye iparlovagok. Eldoradója többé, hova a privilegizált nemesi gögök a korteskedés szennyes szárnyain repkednek; s elvállalám akkor, midőn tisztességes állást adott a kormány méltányos elismerése, hol nyugodtan csüggött lelkem, hazám megszabadulása óráján, midőn a szabadság természet napjánál, árva irodalmunk épületéhez, lelkemnek e szent templomához, aggasztó életgondok nélkül hordhatom a homokszemet. E volt a legmagasabb pont, hova valaha repültek vágyaim, s engem ez boldogítandott. S hidje el megtámadom, hogy midőn megyei tisztségre ajánlközám, koránsem a hivaltal mellyben ő talán vesztett konczt lát, hanem a polgári kötelességek nagy felelettel összekötött székét, meglehet túlbizakodással erőmben, de a legszigorúbb lelkiismereti számolással, és sok jó akaró elhatározással, somogyi lelkes testvéreim irányában, elfoglalni ígérkezém.

Ez tehát ama democraticus száka dandym szemeliben s ez azon rettenetes compromissio!

Azonban szolgáljon megayugtatásul tisztelt ellenemnek, hogy valamint nem kerestem azon széket, mellyet ő elvesztett koncznak s engem benne calamitásnak lát: ugy a legőszintébb készséggel átengedném neki, hogy benne szép tehetségeit Somogy népével, annak hasznára, megismertesse, s én önelégülten maradok vissza egyszerű helyemen, s foglalkozom lelkem kedves tárgyaival, itt a tudományok focusában, s biztosítom lovagomat, hogy a „szerencsétlen flótás“ stereotyp címet fejére soha vissza nem olvasom.

S ezzel visszavetem keserűség nélkül ismert, névtelen földimnek a szennyes keztyűt, s még csak meg sem nevezem, nehogy compromittáljam nevét: hiszen a keztyűt ő szennyezé be, nem én, s becsületes embernek ennyi satisfactio elég.

Pest junius 6. 1849.

Kolmár József.

Kecskemét, junius 3-án 1849.

Kit a buta henységben s közügyünk iránti tétlenségben lelkiismerete önakaratlanul sujt — látván minden becsületes hazafit közremunkálni tehetsége szerint — büzhödt légkörébe szeretne minél több embert vonni, s irigy szemmel nézi a becsület utján haladót, melly nékie járhatlan.

Illyen egy értetlen gaz ficzkó Szili Jenő, ki e lapok 34-ik számában mint egy felbőszült bika, neki rohan nevémet két első betűjének s azzal vádol: hogy leave Budavár bevételét lopni, mentem oda, és még fenyeget a pimasz, hogy nevémet egészen kiírja, ha mindent vissza nem adok, — mig ő a füles eléggé szemtelen, oroszlánybőrben ellenem rágalmat ordítani.

Álnév alatti megtámadás ellen magamat védelmezni bár nem volna kötelességem, de megtörpitem az olvasó közönség előtt a haszontalan firkálót, az esetnek — mire vonatkozólag rágalmaz — egyszerű leírásával.

A kecskeméti szabadcsapat, melynek egyik tagja valék, kötelezett ideje leteltével feloszlott.

Május 20-án aban tett szolgálatomról bizonyítványért, akkori cibakházi parancsnok, most az 1-ső számú huszárok ezredéséhez, Mesterházi urhoz mentem Budára, eltökélt szándokom lévén a hazának továbbá is szolgálatot tenni.

Buda visszafoglalása volt minden igaz magyar forró óhajta. — Ott létem éjjelen legerősebben folyt részünkről az operatio. Lélekkel jelen volt minden becsületes ember, „hiszem, csak ön nem Szili Jenő.“

Honvédeink derült homlokkal, büszke öntudattal közeledének a várhoz, s varázs erővel vontatták maguk után a kevésbé bátrakat is. — Néhány pillanat! és hős, hős után termett a vár falán. Mi alant remegtünk értük, de ők minden pillanattal szaporodván, ledöngék az igazságos ítéletet, miszerint „egy sem becsületes ember, ki őket nem követi,“ ezen felhívásnak csak ön tudott volna ellenállni, Szili Jenő, — de mi többben követtük őket.

A vár több utczáin golyózáporral üdvözlének; állításomat igazolni fogják Habos hadnagy a 2-ik hadtest térparancsnoka, — és a pozsonyi vadászs század tisztikara.

Lássa Sz. J. ön még akkor is hazudik, midőn beszéltet rágalmosoraiban, mondatván velem, „hogy vezérékül választának meg a tisztelnéki honvédek.“ — Rohannál mint annyi vezérek ők, — de ön őket sohasem látta harcolni, sohasem vivott csatát, nyulasságának hazug czikkírásával is adván jelét, mert piszkos személyét álnévvel takarja. — Ennyi hiszem elég, hogy Sz. J. meggyőződjék, — miszerint nem vártam, hanem részt vevék Buda bevételében.

Ezután egyes házakba rohanánk, hol az ellenség lappangott, mindenki elszedett tőlük mit talált; egy kétsővű puská és egy kard nekem is jutott birtokomba. A puskát még a várban többen kérték tőlem cserében, s készpénzért is, — de mert szándékom volt azt alkalmaztatásom esetében — becsárának az álladalom részére lefizetése mellett — hadiszolgálatban használni, senkinek sem adám, s miután a helybeli térparancsnokság mellé rendeltetem, nehogy nálam haszontalanul heverjen, előbb, hogy sem Sz. J. vakmerő vádja e lapokban megjelent volna, általadtam helybeni tartaléktelep-parancsnok Elek Ferencz 9-ik zászlóalj őrnagy urnak; a kardot pedig mindjárt haza érkeztemkor május 22-én a polgármesteri hivatalban adtam át a Károlyi huszárok számára, mit azok már használnak is.

A városház terén nőm testvérének, Rósa Lajos urnak házmestere panaszlá, hogy a szobák-ból egy nagy értékű padlószövet horvátok zsákmányaként tekintetvén, vitetett el; ugyanakkor émielt ki két honvéd polgártárs két (pritsch) nyergét, melyeket mint sógoromét letartóztatván, a házmesternek át adattam.

Egy földgömböt Pestre visszatértemkor láttam honvédektől árulva, néhány garas helyett, miért már odaajánlák, 2 ftért váltottam meg tőlük, s Debreczenben május 25-én Klapka tábornok urnak adtam át.

Ime rágalmazó! ha ön ezeket tudja, nem ismerteti meg magát azon rossz hajlamáról, mely keblében lappang. S ön ha gyáva nem volna, bizonyosan elment vala ösztönét kielégíteni a várba,

lopni a hazát; miként lopja henyén betyárkodva kávéházakban az időt, s mint lopni szándéklá e lap olvasói előtt becsületesemet, s lopta tőlem hasznos munkálattól az időt, melyet forditanom kellett gaz irata korbácsolására.

De ne higye Sz. J. hogy az olvasó közönség iránti felvilágosítással, ön bántalma irányában magamat kielégítve érezzem, hiszen e téren önön csak szerecsent mosdatnék. De le fogom rántani álarczát, s tenni fogok úgy, miként megemlékezzék örökre, hogy kell megtámadni irkafirkával a becsületes katonát.

Bulin János,
térőhadnagy.

„Előre.“

Most olvasom a magyar „Allgemeineban,“ — hogy a nagy Németországnak némely kis birodalmaiban szabad csapatok alakulnak, melyeknek feladata: az egész Németországban keresztül vonulni, s a népet a Porosz zsarnok király ellen felhívni és köztársaságra buzdítani. En ezen politikát olly neműnek tartom, melynek nagyszerű következménye igen valószínű. Sőt azt hiszem, ha Franciaország a köztársaság kikiáltása után csak 40,000 emberrel indult volna meg Olaszország felszabadítására, az óta már egész Olaszország köztársaság lett volna; — s ezekből meggyőződésem az: hogy mindig csak az ország határain belül maradni akarni honunkban is igen szűkkeblű politica volna. Nekünk is az osztrák országokba be kell nyomulnunk, s az ottani szabadelvűeket részünkre megnyernünk. Csak igérjük meg, csak láthassák a csehek, hogy szabad köztársasággá alakulhatnak, s hogy az esetben részünkről segedelmet várhatnak, hiszem erősen, hogy Csehország azonnal lerázandja nyakáról a habsburgi zsarnok uralmat, hogy köztársasággá válék, s hogy kész szövetségesünk leend. Magában értetik ama feltételt, hogy minden ország csak a maga határain belül alakíthatja meg a köztársaságot, mert hiszen a szabadságharcznak egyébirántis nem az a feladata, hogy országokat hódítson, hanem az, hogy zsarnok uralomtól felszabadítson.

De még azért is kell Bécs, Ollmütz és Prága felé előre nyomulnunk, hogy ott a kolompos farkasokat fészkeikből kiugrasztthassuk, — a többi táll- és kéznyaló ravasz rókák azonnal szét fognak futni. — Mert ha ezt nem tesszük, a százfejú hydra mindannyiszor, mennyiszor leveretik, megújulni s ellenünk még annál dühösebben törni fog. Tehát csak előre magyar harcosok, Bécs Ollmütz és Prága felé! üzzétek el a száműzendőket és szabadítsátok fel a szabadítandókat, vitézül és emberségesen mint eddig.

Költ Pesten, junius 2. 1849.

KÜLFÖLD.

Welden lemondott az osztrák had fővezérségéről s ismét a bécsi parancsnokság bizaték reá sammt Pulver und Bley. Helyette a fővezérség ellenünk Heinau altábornagyra ruházott. Ma-

gyarok istene, gyógyítsd föl mielőbb hős Damjanichunkat, neki azon uri emberrel különös számadása van, pedig mint tudjuk pontos számoló.

Az „Opposition“ itteni német lap mai számában következőt olvasunk:

Egy Bécsből jött utazó szerint az Augs: Allg majus 31. Párisból következő igen fontos hírt hoz: —

A kormány megbukott; Louis Blank, Ledru Rolien, Mantaigue és Cavaignac vannak a minisiteriumban.

A kamara első activ ülésében a római köztársaság elismerésére, Olaszország feltétlen egyesítésére és általános amnesztíára szavazott

(Opp.)

— Egy hitelt érdemlő barátunk olvasá a bécsi Presse junius 2. számában a következő reánk nézve fontos tudósítást: Berlinbe pünkösöd napján egy futár nagy jelentőségű sürgönyt hozott, melyek felett a ministeri tanácskozások az egész ünnepek alatt folytak. Tartalmáról a kormány mélyen hallgat, de mégis átszivárgott a közönségbe, hogy Franciaországból jött, s Magyarországgal függetlenségének a francia kormány által elismerését, a német határon 120,000 emberből álló francia sereg feiállítását jelent.

Pest Junius 6. 1849.

És úgy látszik, meg lón irva, hogy Pest zsarnok nélkül ne maradjon, Windisgraetz, Welden elűzettek, Hentzi meghalt, és támadá helyettek Pekkáry uram, városkapitán. Két pesti kereskedő B. J. és R. J. panasza jövének hozzá egy zsaroló és szavaszegett fuvaros ellen, nem csak igazságot nem nyertek, hanem mivel a kegyelmes sententiával meglegedetlenek mertek lenni, bezártattak, hol fővegük a poroszlók által fejükről leveretett, kegyetlenül meglökdöstettek, összekáromoltattak. Uram uram Pekkáry uram! méltóztassék megmagyarázni, melyik Windischgraetz-féle placat szerint kezeli ön még most is hivatalát?

Balog Janka szerkesztőségünkhöz egy csomó tépét, kötést s egy pár fehérneműt küldött sebesült honvédeink számára. — A tegnap az or. egyet, nyomdai tisztviselők nejei neve alatt küldött 8 font tépés egy része Tatárról küldetett Ghiczny Huszárné asz. s két nővértől, kik neveit azonban nem tudjuk.

H I R D E T É S E K.

Balassovits K. zongorát mind vevésre mind hónapos bérlésre ajánlja. Tára van Váci úton Dischérfféle házban 1388 sz. 3-ik emeletben

A legjobb hajnövesztő és hajvést gátló kenet.

Úgy a szőke, pirók és ősz haját, barkót és szakált sötétre színező miséggel is, újra készülvé kapható Pesten: Nádorutca. 208. sz. A hátsó 1-ső emeletben sz. 12. köcsögje 1 és 2. pf.

3—2

Három erdélyi jeles faj, hatéves 15 markos herélt, sötétepej ló, mely hámban és nyereg alatt egyiránt alkalmas és hibátlan, szabad kézből eladó. Tudakozódni lehet: Szervitater 441. szám alatt első emelet balra.